

Lachen met Virginia Woolf

Theater

Op 28 maart was het precies 45 jaar geleden, dat de schrijfster Virginia Woolf haar zakken met stenen vulde en in de rivier de Ouse stapte om zich te verdrinken. In haar werk speelt de hoop op een nieuwe maatschappij, waarin vrouwen evenveel rechten en plichten zullen hebben als mannen, een belangrijke rol. *The Years* uit 1937 behandelt vooral de weedheid en oorlogszucht van de maatschappij in de geschiedenis van de familie Pargiter. Woolf beschrijft hoe drie generaties vrouwen in de periode 1880 tot 1930 opgesloten zitten in hun Victoriaanse keurslijf. Eleanor is de oudste dochter van de eerste generatie, aan het slot is zij een even oude vrouw als haar moeder aan het begin van het verhaal. Het leven van de mensen gaat ongemerkt voorbij; op een gegeven moment ontdekken ze met schrik dat ze oud zijn. Eleanor weet echter wat van het leven te maken, zij is zich bewust van wat je met het leven kunt doen. Op basis van dit boek maakte de theatergroep *Mug met de gouden tand* de voorstelling *Om Eleanor* onder regie van Jan Ritsema.

Eerlijk gezegd waren mijn verwachtingen niet zo hoog gespannen na de toch wat saaie eerste productie die de groep enige maanden geleden uitbracht naar aanleiding van *Wilhelm Meisters Leerjaren* van Goethe. De drie grote witte fauteuils op een leeg speelveld maakten me ook al niet vrolijker, maar zodra het zaallicht gedoofd is en de drie actrices quasi-ongeorganiseerd opkomen, voel je dat er iets moois gaat gebeuren. In malle kostuums gekleed nemen ze plaats en beginnen schijnbaar improviserend hun verhaal. Alsof ze het ter plekke verzinnen, lachend om hun eigen vondsten, elkaar corrigerend of aanvullend, bedenken ze een aantal personages, hun uiterlijk, hun gedrag en eigenaardigheden. ('En...hij mist twee vingers.' 'Ja, want die waren er afgehakt.') Alle invallen worden op een rijtje gezet, zoals ook kinderen met elkaar een spel

bedenken en situeren of een schrijver achter zijn bureau zijn associaties noteert.

Soms gaat de gedachtenwisseling over in een scène, waarbij de stoelen zowel een deinende boot kunnen worden als een rijdende personenauto. De spelers zetten razendsnel een typetje neer door een doek om het hoofd te knopen of als servet voor de borst te draperen, een fraai accent doet de rest. Even later treedt een van de drie plotseling op als verteller om zich kort daarna weer bij de anderen te voegen voor een nieuwe scène uit het leven van de familie Pargiter of om samen de rest van het verhaal te verzinnen.

In een zeer hoog tempo presenteren Mouna Goeman Borgesius, Joan Nederlof en Maureen Teeuwen hun verhaal en hoewel het uiteraard allemaal terdege is voorbereid, blijft de suggestie overeind, dat ze het deze avond voor het eerst met elkaar proberen. Dat werkt enorm aanstekelijk, vooral ook omdat het stuk boordevol geestige invallen zit. Bovendien kunnen de spelers zich bijzonder knap transformeren van de ene figuur in de andere. Een prachtig koppig oud wijfje in een rolstoel is korte tijd later een uiterst bekakte lady en dat gaat maar door.

Om Eleanor gaat over ouder worden, liefde en dood en het knappe van deze voorstelling is dat de groep met weinig middelen op zeer komische wijze dat verhaal staande weet te houden. De actrices kozen zelf de tekstfragmenten en al spelend met citaten, commentaren en samenvattingen, hebben ze hun vorm gevonden. In de reeks voorstellingen die we dit seizoen te zien krijgen die gebaseerd zijn op verhalen en romans is deze zeker niet de minste.

Mug met de gouden tand bestaat uit vorig jaar afgestudeerde leerlingen van de toneelschool. De vindingrijkheid en de spelkwaliteiten van deze drie actrices doen uitzien naar meer.

Cor Geljon

LAKtheater 11 en 12 april, *Om Eleanor* naar de roman *The Years* van Virginia Woolf, door De Mug met de Gouden Tand. Regie Jan Ritsema.